

Grindsted Kirke.

Søndag d. 31. marts 2019 kl. 9.30.

Egil Hvid-Olsen.

Prædiken til Midfaste søndag, Joh.6,1-15, 1. tekstrække.

Salmer.

DDS 749 "I østen stiger solen op".

Dåb: "100 salmer" 844 "Med favnen fuld af kærlighed".

DDS 450 "Du kommer, Jesus, i vor dåb".

DDS 31 "Til himlene rækker din miskundhed, Gud".

- - -

DDS 466 "Vor Herre Jesu mindefest".

Altergang: DDS 438 + 439,1.

"100 salmer" 849 "Igen berørt" (gentages).

DDS 42 "I underværkers land jeg bor".

Tekstlæsninger.

Denne hellige lektie skrives i Femte Mosebog: Moses sagde til Israels folk: Alt det, jeg i dag befaler dig, skal I omhyggeligt gøre, for at I må leve og blive talrige og komme

ind og tage det land i besiddelse, som Herren lovede jeres fædre. Husk, hvordan Herren din Gud nu i fyrre år har ladet dig vandre i ørkenen, for at ydmyge dig og sætte dig på prøve, så han kunne få at vide, om du har i sinde at holde hans befalinger eller ej. Han ydmygede dig og lod dig sulte og gav dig manna at spise, som hverken du eller dine fædre kendte, for at lade dig vide, at mennesket ikke lever af brød alene, men af alt, hvad der udgår af Herrens mund. (*Femte Mosebog 8,1-3*).

Epistlen skriver apostlen Paulus i sit andet brev til korintherne: For husk, at den, der sår sparsomt, skal også høste sparsomt, og den, der sår rigeligt, skal også høste rigeligt. Men enhver skal give, som han har hjerte til – ikke vrangvilligt eller under pres, for Gud elsker en glad giver. Gud magter at give jer al nåde i rigt mål, så I altid i alle måder har nok af alt og endda overflod til at gøre godt – som der står skrevet: »Han strøede ud, han gav til de fattige, hans retfærdighed består til evig tid.« Og han, der forsyner sædemanden med udsæd og med brød til at spise, skal også forsyne jer rigeligt med udsæd, forøge det med mange fold og lade jeres retfærdighed bære rige frugter, så I får rigeligt af alt til al gavmildhed, og det en gavmildhed, som fører til taksigelse til Gud gennem os. (*Andet Korintherbrev 9,6-11*).

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Derefter tog Jesus over til den anden side af Galilæas Sø, Tiberias Sø. En stor folkeskare fulgte ham, fordi de så de tegn, han gjorde ved at helbrede de syge. Men Jesus gik op på bjerget, og dér satte han sig sammen med sine disciple. Påsken, jødernes fest, var nær. Da Jesus løftede blikket og så, at en stor skare kom hen imod ham, sagde han til Filip: »Hvor skal vi købe brød, så disse folk kan få noget at spise?« Men det sagde han for at sætte ham på prøve, for selv vidste han, hvad han ville gøre. Filip svarede ham: »Brød for to hundrede denarer slår ikke til, så de kan få bare en lille smule hver.« En af hans disciple, Andreas, Simon Peters bror, sagde til ham: »Der er en lille dreng her, han har fem bygbrod og to fisk; men hvad er det til så mange?« Jesus sagde: »Få folk til at sætte

sig.« Der var meget græs på stedet. Mændene satte sig; de var omkring fem tusind. Så tog Jesus brødene, takkede og delte ud til dem, der sad der; på samme måde også af fiskene, så meget de ville have. Da de var blevet mætte, sagde han til sine disciple: »Saml de stykker sammen, som er tilovers, så intet går til spilde.« Så samlede de dem sammen og fyldte tolv kurve med de stykker af de fem bygbrød, som var tilovers efter dem, der havde spist. Da folk havde set det tegn, han havde gjort, sagde de: »Han er sandelig Profeten, som skal komme til verden.« Jesus forstod nu, at de ville komme og tvinge ham med sig for at gøre ham til konge, og han trak sig atter tilbage til bjerget, helt alene. (*Johannesevangeliet 6,1-15*).

Prædiken.

Tre små børn - Tobias, Vitus og Asle - er blevet døbt i dag. Tre små vidundere. Tre små mirakler.

Man kan selvfølgelig indvende, at det bare er børn. Den slags vrimler det jo med. Børn er der intet iøjnefaldende ved. Alene her i byen er der tre skoler med massevis af børn i. Dertil kommer dagpleje-, vuggestue- og børnehavebørn. Der er intet ualmindeligt ved børn. Selv voksne har været børn engang. Så hvad i al verden er det særlige ved dem?

Spørger man børnenes forældre er der ingen tvivl om, at de tre drenge er helt særlige. Det er ikke bare børn, men *deres* børn. Drengene er ikke bare tre ud af en hel masse andre. De er tre enkeltstående individer, som en stor del af forældrenes håb og drømme knytter sig til, og som allerede nu er omfattet af mødrenes og fædrenes kærlighed.

Det særlige ved hvert enkelt barn – og enhver voksen for den sags skyld – er, at det er enestående. Vi fødes ikke som nøjagtig ens individer som led i en masseproduktion.

Man kan ganske vist godt sige, at der findes en menneskeskabelon, som vi alle passer ind i, men inden for skabelonen er detaljemulighederne enorme. Derfor er ikke engang enæggede tvillinger ens, skønt det kan være svært at se forskel på dem. Både udseende og personlighed er præget af detaljer og sammensætninger, der er fuldstændig enestående for hvert enkelt eksemplar af mennesket. Forældre kan blive forbløffede over, hvor stor forskel der er på deres børn. Selvom man forsøger at opdrage og påvirke dem på samme måde, kan de sagtens udvikle sig forskelligt, fordi de er blevet forsynet med hver sin individuelle personlighed fra fødslen af. Det er netop det, der gør den enkelte uerstattelig. Fordi hvert nyfødt barn ikke er seriefremstillet, er Tobias, Vitus og Asle hver især et mirakel.

Netop i kraft af at vi alle går rundt og er levende mirakler, kan det mirakuløse blive selvfølgeligt. Vi har vænnet os til det underfulde i, at vi er til, så det ikke længere virker mirakuløs. På den måde mister livet en del af sin fortryllelse. Men heldigvis bliver vi mindet om miraklet, når der føjes et nyfødt medlem til familien. Og i dag, hvor tre forældrepar er kommet i kirke med hver deres lille mirakel, bliver vi andre også mindet om livets under.

Netop fordi vi til daglig tager det mirakuløse for givet, reagerer vi med skepsis overfor de mirakler, der hører til sjældenhederne.

Når vi hører en fortælling som den om Jesus, der mætter 5000 mennesker med fem brød og to fisk, vækkes vores skepsis, for det kan naturligvis ikke lade sig gøre. Det er en direkte utroværdig historie; et eventyr, der kun har underholdningsværdi.

Andre vil mene, at det er grundlæggende nødvendigt, at det beskrevne har fundet sted, for det beviser jo netop, at Jesus var Guds søn og derfor kunne udføre det mest mirakuløse; og at han mættede 5000 personer med sølle fem brød og to fisk er i høj grad underfuldt. I nogles øjne er den fuldstændige accept af, at bispisningsunderet fandt sted i virkeligheden, en slags lakmusprøve på, om man tror på den rigtige måde.

En sådan prøve ville jeg ikke kunne bestå. Jeg er nemlig overbevist om, at det ikke er særlig vigtigt, om underet fandt sted i virkeligheden eller ej. At spekulere over det kan heller ikke svare sig, for man kan ikke bevise, om det er sket eller ej. Når det vigtigste ikke er, om hændelsen har fundet sted eller er opdigtet, skyldes det, at bispisningsunderet under alle omstændigheder peger hen på noget andet, præcis ligesom det er tilfældet med Jesu lignelser, som i hvert fald ikke henviser til historiske hændelser.

Jesus er bevidst om, at han har et ansvar over for den store folkeskare. Når man som ham går rundt og helbreder syge og giver døde livet tilbage, kan man ikke undgå at pådrage sig en vis opmærksomhed. Nu har han ført den store, nysgerrige flok langt bort fra den nærmeste by, og kun en lille dreng har været forudseende nok til at tage en madpakke med. Alligevel inviterer Jesus alle 5000 på aftensmad. Hvis disciplene bliver lidt nervøse, er der ikke noget at sige til det, for en stor menneskeskare med knurrende maver kan hurtigt komme i dårligt humør. Forundringen er derfor stor, da Jesus glad og ubekymret tager de fem brød og begynder at dele ud af dem.

Sådan en handling kan være temmelig autoritetsnedbrydende, for det er klart, at Jesus enten er bindegale eller vil håne folkeskaren ved at give dem en minimal mængde mad hver. Han må jo nærmest findele brødet med pincet for at få det til at række. Og endnu sværere må det være at fordele de to fisk. Disciplene står sikkert med tilbageholdt åndedrag og følger Jesu uddeling af den lille portion. Eller også hvisker de indbyrdes om, hvordan de skal sikre deres egen og Jesu flugt, når den sultne folkeskare om lidt går amok over at være blevet lovet et måltid, der udebliver.

Men da er det altså, at der sker det besynderlige, at skaren mættes af den smule, de får. Ja, faktisk levner de mere mad, end der var fra begyndelsen af. Hver især går disciplene rundt med en kurv og samler rester ind, og da de er færdige, er alle 12 kurve fyldt til randen. Det er ikke tilfældigt, for i Bibelen er 12 et symbolsk tal for det

fuldkomne; det, hvor der ingen mangel er. Nu sidder de 5000 mennesker i det varme græs, stopmætte og taknemmelige. De mangler ikke noget.

Med bispisningsunderet peges der hen mod et andet måltid, nemlig det, der finder sted ved gudstjenesten, når der indbydes til nadver. Her mættes man også af en minimal mængde mad og drikke.

Jesus viste sig imødekommende overfor de 5000 mennesker, der havde fulgt ham. Det samme sker ved alterbordet. Og dog er der kommet et ekstra aspekt ind i sagen, for mens han blot delte ud af brød og fisk ved bispisningsunderet, er det sig selv han giver os del i ved nadveren. Ganske vist er det brød og vin – eller druesaft, for at være helt højagtig – vi får ved alteret, men han har lovet selv at være til stede i det, vi indtager.

Nadveren og dåben er såkaldte sakramenter, altså hellige handlinger, som Jesus selv har opfordret os til at udføre. Det gjorde han, fordi han ville være virksom i dem.

For lidt siden fik Tobias, Vitus og Asle Guds løfte om, at Gud vil være med dem i al fremtid. Det er det løfte, der er knyttet til dåben.

Et løfte skal helst være til at stole på, og dog er der nogle løftebrud, der er mere alvorlige end andre. Hvis jeg beder min kone om at købe brød, når hun alligevel er ude og købe ind, kan jeg godt blive lidt vrissen, hvis hun glemmer det; særligt hvis jeg er sulten. Men det er ikke et løftebrud, jeg tager skade af. Jeg kan jo selv lette måsen og skaffe brødet, hvis der ikke er anden mad i huset. Hvis Gud derimod bryder sit løfte, skader det både den, han gav løftet, og ham selv. Det ligger i den kristne forståelse af Gud, at han skal være til at stole på. Ellers koster det ham ikke så lidt troværdighed. Derfor indledes dåbsritualet med spørgsmålet, om barnet er hjemmedøbt; altså om det er døbt tidligere. Her skal den, der bærer barnet, helst svare nej, for hvis barnet er døbt før, gør vi det ikke igen, og så må familien pænt sætte sig ned uden af få barnet gendøbt. Hvis Gud er Gud, skal vi nemlig ikke afkræve ham det samme løfte flere gange. Når

han én gang for alle har givet barnet et løfte om at være med det i al evighed, må vi have tillid til, at han står ved det. Bryder han sit løfte, er han utroværdig og derfor slet ikke Gud.

Men ... ind imellem kan man godt blive i tvivl alligevel, for det er ikke altid, at vi kan fornemme Guds nærvær og omsorg. Modgang, sygdom og død kan udfordre tilliden til hans interesse i os. Desuden sker det ikke så sjældent, at vi gør noget forkert eller undgår af gøre noget godt, så vi kan komme i tvivl om, hvorvidt Gud stadig formår at holde af os. I de tilfælde kan vi søge til ham i nadveren og få genbekræftet hans kærlighedserklæring. Altergangen er altså en slags sikkerhedsventil for den udfordrede tro. Her kan vi få fornyet løftet om, at han stadig vil have fællesskab med os.

Denne fornyelse kommer til orde i den nye salme, vi skal synge under altergangen. Den består af et enkelt vers, hvis melodi er en smule meditativ. Derfor egner den sig til at blive gentaget. På den måde bliver tekstens indhold også tydeligere.

Salmens titel og indledende ord er ”Igen berørt”. Den, der berør os igen, er Kristus. Ligesom han berørte os i dåben med løftet om sit nærvær, berør han os i nadveren med bekræftelsen på dåbens løfte.

Når man berøres, sættes man i bevægelse. Måske ikke fysisk, men i hvert fald åndeligt eller i tankerne. En kærlig berøring gør den berørte varm og glad. Ved nadveren er det både Kristi ånd og hånd, der berør os. Ånden, fordi det er den, der bekræfter hans omsorg for os, og hånden, fordi han konkret har knyttet sig til brødet og vinen. Derfor indledes salmen med disse tre linjer:

”Igen berørt, bevæget af
dit ord, din ånd
dit ord, din hånd.”

Netop fordi Gud på den måde markerer, at han stadig vil være os nær, kan vi få nyt mod på at give os i kast med livet, selvom det til tider er udfordrende. Modet kan måske

endda række så langt, at vi formår at løfte blikket fra vores egen navle og tage os af andre, der også har brug for omsorg. Derfor fortsætter salmen:

”Her heler du hver bristet sang
om lyse liv og dage.
Vi får dit mod, vi tør gå ud
og være lys i verden.”

Kærligheden giver fornyet livslyst. Det kender de fleste fra deres familiære relationer. Dem, man elsker, kan ofte få én til at se lyst på tilværelsen igen. Ved at komme tæt på os i nadveren, giver Gud os livslyst; altså en lyst til livet, der ikke kun rækker til os selv, men også til andre. Når vi får del i Guds kærlighed, idet vi spiser brødet og vinen, som han har forbundet sig med, følger hans kærlighed os ud i et omsorgsfuldt virke for andre. Derfor slutter salmen med at fastslå, at...

”Vi er af dig, du er i os,
er vores liv og færden.”

I nadveren mættes vi på samme måde, som de 5000 mennesker, som Jesus bespiste med fem brød og to fisk. Bispisningsunderet var mirakuløst, og det samme er tilfældet, når Kristus binder sig til altergangens brød og vin. Men så er det altså heller ikke mere mirakuløst end som så. Enhver, der har været forelsket, ved, at kærligheden er mirakuløs. Den gør noget ved én, man ikke selv er herre over. Og det er netop kærlighed, der får Gud til at komme os i møde, så vi berøres og ændres. Han kommer os i møde i dåben og nadveren, men også i alle mulige andre sammenhænge, fordi han har lovet at være med os ”alle dage indtil verdens ende”.

Selve livet er et mirakel. Det er Tobias, Vitus og Asle levende beviser på. Ja, det er vi som sagt alle sammen levende beviser på. Vi er omgivet af og udgør selv mirakler. Vi får del i det underfulde hver dag. Derfor er det vores opgave at åbne vore egne og andres øjne for livets gudgivne mirakel, så andre mennesker også kan mættes, sådan som det skete for den store folkeskare.

Amen.